№ 9 ԹԷՀՐԱՆ ՇԱԲԱԹ 26 ՓԵՏՐՎԱՐԻ 1894 № 9

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

ՇԱՒԻՂ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

„ՇԱՒԻՂԸ“ ԼՈՅՍ Է ՏԵՍՆՈՒՄ ՏԱՐԵԿԱՆ 50 ՀԱՄԱՐ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

«ՇԱՒԻՂԻ» Տարեկան գինը 10 ղրան, կէս տարուանը 6 ղրան: Առանձին համարները 5 շահի. Արտասահմանում տարեկան 8 ֆրանկ կամ 3 րուբլի, կէս տարուանը 5 ֆր. կամ 2 րուբլի: Թէհրանում գրւում են միմիայն խմբագրատան մէջ: Մեր հասցէն. Téhéran. Rédaction CHAVIGH:

«ՇԱՒԻՂԻ» խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 8—4 ժամը: Կիւրակէ եւ տօն օրերը 10—2 ժամը: Յայտարարութիւն ընդունւում է ամեն լեզուով: Յայտարարութիւնների համար վճարում են իւրաքանչիւր բառին 1 շահի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հայ հոգեւորականութիւնը Պարսկաստանում.— ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Ղազվինի նոր ուսումնարանը.- Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ.- Արտաքին լուրեր.— ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ.— ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— ԲՈՐՍԱ.— Բանասիրական Տիբուր Բոհեմիացին:

ՀԱՅ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆՈՒՄ

Յայտնել այն միտքը, թէ հայ հոգեւորականութիւնը պարսկահայերի մէջ, շատ քիչ բացառութեամբ, կանգնած չէ իւր պաշտօնին արժանի բարձրութեան վերայ, թէ մեր քահանաները սովորաբար ոչ միայն իրանց հօտի մտաւոր զարգացման անհոգ են, այլ մինչեւ անգամ հոգեւոր պէտքերը արժանապէս մատակարարելու անկարող, այդ կը լինէր կրկնել մի հին առակ. այդ կը լինէր մատնանիշ անել մի եղելութիւն, որից դանգատւում է ամեն հայ անհատ։

Բայց այդ մի եւ նոյն անդադար գանգատուող հասարակութիւնը, ամեն անգամ երբ քահանայի պէտք է ունենում առանց դանդաղելու առնում է առաջին հանդիպողին որ բարեհաճում է ընդունել այդ ծանր լուծը, եւ առանց ի նկատի առնելու նորա զարգացման աստիճանը կամ հոգեւոր կոչման յարմարութիւնը, տալիս է նորա ձեռքը մի քանի հարիւր ստորագրութեամբ հանրագիր, եւ ուղարկում է ձեռնադրուելու, ի հարկէ իրան վերապահելով դարձեալ գանգատուելու իրաւունքը։

Եւ այսպէս կրօնի սուրբ եւ բարձր նշանակութիւնը ընկնում է ցած, իւր պաշտօնեաների անընդունակութեամբ, եւ կորցնելով իւր բարոյականացուցիչ ոյժը մնում է միայն որպէս արտաքին ձեւ, եւ այդպէս տեղի է տըւում ամեն տեսակ այլադաւան վարդապետութիւնների մուտք գործել մեր մէջ։

Բայց տեղն է հարցնել, թէ արդեօք ինչ ջանքեր են եղած մեր ծխական քահանաների զարգացման մակարդակը բարձրացնելու համար։ Եղած է արդեօք գոնէ մի քայլ, եւ այդ քայլը անօգուտ է մնացել։ Հաստատապէս կարելի է ասել, ոչ։

Մեր մէջ միակ հաստատութիւնը, որ նպատակ ունի կրթուած քահանաներ տալ ազգին, այդ Գէորգեան ճեմարանն է, եւ որչափ մենք գիտենք, շատ քիչ ուսանողներ կան պարսկահայերից այդ հաստատութեան մէջ։

Այժմ որ Վեհափառ Կաթողիկոսի օրհնութեամբ այդ հաստատութիւնը մասնաւորապէս յատկացուած է ուսուցիչներ եւ քահանաներ պատրաստելու, երկու բան որոնց վերին աստիճանի կարօտ ենք մենք, տեղը չէ արդեօք որ պարսկահայերը եւս օգտուէին այդ ազգաշահ հաստատութիւնից։

Մենք հրաւիրում ենք Պարսկաստանի թեմական առաջնորդների ու շադրութիւնն այդ կարեւոր կէտի վերայ։ Նոքա կարող են դիմելով Նորին Վեհափառութեան

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՏԻԲՈՒՐ ԲՈՀԵՄԻԱՑԻՆ
(ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԻՑ)

Անմոռանալի են երիտասարդական յիշողութիւնները՞

Այն պատմութիւն, որ ձեզ պիտի պատմեմ, պատահել է մի քանի տասնեակ տարիներ սորանից յառաջ, բայց իմ վերայ մի այնպիսի ազդեցութիւն է գործել, որ երբէք չեմ մոռանալ:

1853 թուին. արձակուրդներիս ժամանակ, հայրս ինձ ուղարկեց Նորմանդիա իւր բարեկամ պ. Ժանի մօտ այնտեղ անցկացնելու ծննդեան տօները՞

Պ. Ժանը ծանօթ էր շրջակայքի գիւղերից մէկում: Այն տունն, որտեղ հիւրասիրուել էի, մի մեծ շինութիւն էր, շրջապատուած խիտ հնադարեան ծառերով, երեկոյեան երբ արեգակն սկսում էր մայր մտնել, այդ դարաւոր ծառերի սօսափիւնն եւ ստուերը իմ վերայ մի այնպիսի խորհրդաւոր ազդեցութիւն էին գործում, որ այդ ժամին ես փախենում էի դուրս գնալ տնից, որովհետեւ արդէն վաղուց գիտէի, որ այդ շըրջակայքում անցնում էին տխուր Բոհեմն եւ նորա դառն Լիզան

Հայր Բոհեմն հօթանասուն եւ երկու տարեկան մի ծերունի էր: Նորա գլուխը ծածկուած էր երկար սպիտակ մազերով, բայց նորա հայեացքը դեռ աշխոյժ էր եւ հասակը ուղիղ: Գիւղացիներն նորան մի դերբնական էակ էին համարում եւ նորա մասին զանազան զարմանալի պատմութիւններ էին պատմում:

Շատ հազիւ էր պատահում, որ հայր Բոհեմն խօսէր եւ երբէք էլ չէր ծիծաղում, նա միշտ ընկղմուած էր խոր մտածմունքի մէջ եւ բարկանում էր երբ նորան յիշեցնում էին իւր անցեալը, եւ ոչինչ այդ խուսափած անցեալն էր, որ նորան տանջում էր:

Վերջապէս ինձ յաջողուեց իմանալ այդ մարդու գաղտնիքն եւ նորա ինչ լինելը:

Մի օր պ. Ժանը իւր մօտ հրաւիրեց իւր դրացիներին ճաշելու. ճաշի ժամանակ նոքա խօսում էին հայր Բոհեմի մասին եւ ես իմացայ որ նա մի բոհեմիացի էր եւ այդ պատճառով էլ նորան անուանում էին հայր Բոհեմ, իսկ իւր իսկական անունն Ստանիսլաւ էր:

Ճաշը վերջանալու վերայ էր երբ ծառան յայտնեց. որ հայր Բոհեմն ցանկանում էր ներկայանալ պ. Ժանին՞ Ծերունուն ներս թողեցին.

Նա եկել էր մի անցաթուղթ առնելու Աւստրիա գնալու համար:

Ծերունու անծանօթ ներկայութիւնից հիւրերին եւ ամենքն էլ միանգամայն դիմեցին նորան իմանալու նորա Աւստրիա գնալու պատճառը՞

Պարոններ պատասխանեց նա, այսօր ուղիղ մի տարի է անցնում այն օրից, երբ մեռաւ խեղճ Լիզան, անմոռաց զաւակս: Նա հանգչում է այժմ սառն հողի ծոցում, ննջեմ սարերի մէջ: Ես հենց հիմա նորա գերեզմանի վերայ ծաղիկներ ցանեցի եւ գնում եմ միեւնոյն դժբախտութիւնը կատարելու նորա նշանածի գերեզմանի վերայ, որ սպանուած է Բոհեմիայում:

Ես գնում եմ կատարելու իմ վերջին պարտականութիւնս եւ ապա մեռնել պիտի խնդրեմ Արարչից: Չը կայ այլ եւս մի արարած, որ ինձ կապէ այս աշխարհիս հետ՞

Ծերունին արտասանելով այս բառերը մի խոր հոգւոց հանեց եւ երկու կաթիլ արտասուք գլորուեցան ծերունու թոշնած այտերի վերայ:

խնդրել որ Պարսկաստանի ամեն մէկ քաղաքից երկերկու հոգի թոշակաւոր սաններ ընդունուին ճեմարանի մէջ, հոգեւոր կոչման կամ ուսուցչութեան պատրաստուելու համար։ Մենք վստահ ենք որ Վեհափառ Հայրիկը, որի սրտին այնքան մօտ է կրօնաւորների զարգացման հարցը, անուշադիր չի թողնել այս խնդիրը։

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՂԱԶՎԻՆԻ ՆՈՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԸ

Ինչպէս լսումենք Ղազվինումբացուելէ մի երկրորդ ուսումնարան։ Այն մարդկանց՝ որ լաւ ճանաչում են հասարակական գործիչներին, մանաւանդ Պարսկաստանի մէջ, հարկ չկայ ասելու որ այս գործի սկզբնապատճառն էլ անձնական կիրքը պէտք է եղած լինի։

Ինչպէս ասացինք, այս անգամ Ղազվինն է որ ամենայն հաւատարմութեամբ գործադրում է հայկական այդ թէօրիան, այն է գործել կրքից դրդուած։ Ուսումնարանի պ. տեսուչը որպէս լսումենք, ուսուցչի հետ թշնամանալով կամ մի ուրիշ խնդրի վերայ մի վէճ ունենալով, վարձայմէ մի ուսուցիչ, և երեք չորս եղբայրներ հաւաքելով հիմնում է մի նոր ուսումնարան, որպէս զի ամեն մարդ հասկանայ թէ ինչ է նշանակում հակառակութեան մէջ մտնել պարոն տեսչի հետ։

Մենք շատ ուշքով պէտք լինէինք տեսնելու, որ մարդիկ ազգային գործերը չը շինեն իրանց կրքերի և ատելութեանց յագուրդ տալու մի միջոց։ Բայց ուր է այդ երանութիւնը մեր համար։ Ղազվինաց աւելի լուսաւորուած, յառաջ ազգային աւանդ ունեցող և աւելի բազմամարդ թէհրանը վարակուած է նոյն ախտով, ինչ կարելի է սպասել Ղազվինի պէս մի գիւղաքաղաքից։

Դեռ այս բաւական չէ. միւս կողմից լսումենք բողոքական միսիոնարներն էլ ուզում են բանալ մի նոր ուսումնարան հազիւ 17 ընտանիքից բաղկացած այդ հայ հասարակութեան մէջ։ Երբ այդ երրորդ ուսումնարանն էլ բացուի, Ղազվինն, ուսումնարանների թուի կողմից լուսաւորութեան մէջ աշխարհիս առաջին քաղաքը կը լինի, որովհետև ոչ մի տեղ, ամեն վեց ընտանիքի համար մի ուսումնարան չէ տեսնուած։

Նախ և առաջ մենք Ղազվինի հայերին խորհուրդ կը տայինք, որ բարեհաճէին ազգային գործերից գոնէ մի քիչ մէջ քաշել իրենց նշանակութիւնը ցոյց տալու կամ վրէժը լուծելու համար, և աշխատելու ուսումնարանների դերը բարձրացնելու փոխարէն թիւը բազմացնելու։ Միւս կողմից միսիոնարներին խորհուրդ կը տայինք որ մի քիչ իրանք յարմարուէին մեր կեանքի և հանգամանքների հետ, զոր օրինակ, ինչ հարկ կայ մի երրորդ ուսումնարան բանալ մի քաղաքում ուր արդէն երկրորդը. աւելորդ է և վնասակար։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն օր զանազան անուններով տոմսակներ են պտտում շուկաներում և արհեստաւորների խանութներում։ Ցաւալի մի երևոյթ է որ մի քանի մարդիկ շարունակ աշխատում են կեղեքել ժողովրդեան, այս կամ այն պատրուակով դրամներ կորզելով նորանց գրպանից։ Զարմանալի է որ այդ մարդիկ երբէք չեն դիմում շատ ու քիչ հարկատուներին. միայն տզրուկի նման կպչել են արհեստաւորների և գործից անտեղեակների կոկորդից։ Ջէ որ գողը մութ գիշերն է սիրում։

—

Ինչպէս սովորութիւն է, ամեն քրիստոնեայ ազգերի, աղօթողները ամենայն յարգանօք գլխարկները վեր առած մտնում են եկեղեցի, մինչև իսկ եթէ պատահում են այլակրօն հանդիսատեսներ էլ, յարգելով այդ սովորութիւնը և հետևելով նորանց օրինակին, յարգում են և նորանց սրբավայրերը։ Անցեալ կիրակի եկեղեցում մի պարոն (չգիտենք լուսաւորչական թէ բողոքական) եկեղեցական ամբողջ արարողութեան ժամանակ, գլխարկը գլուխը և ձեռքերը փալթոյի գրպաններում մնացել է մինչև վերջ։ Երևի էնֆլուէնձա լինելուց է վախեցել.... Ինչ որ էլ լինի, լաւ չէ որ այս Աստուածային և մարդկային ընդհանուր օրէնքից հայերս սկսենք բացառութիւն կազմել։

—

Ինչպէս հաղորդում են մեզ, Դավրիժում յունվարի 30ին տեղի է ունեցել Բերդաթաղի գրադարան ընթերցարանի անցեալ տարուայ հաշուետուութիւնը։ Ընտրուողները համարեա թէ վարչութեան նոյն անդամներն են։ Յատուկ խնդրանօք, ժողովին նախագահել է որբազան Առաջնորդը, որի առաջարկութեամբ շնորհաւորական մի հեռագիր է ուղարկուել „Նոր-Դարի" խմբագիր Ս. Սպանդարեանին նորա քսանամեայ գործունէութեան առթիւ։

Նոյն տեղից մեզ հաղորդում են որ անյայտ պատճառներով, Բերդաթաղի ե-

---

Բաժնեմասս[illegible] այդ գրութիւնը ջարդեց պ. Ժանի գութը և խնդրեց նորան նստել և մի բաժակ սուրճ խմել։

Մ՛րուսին նստեց, և հիւրերի շատ թախանձելուց յետոյ վերջապէս կամեցաւ պատմել իւր անցեալը։

—Ես ծնուել եմ Բոհեմիայում, [illegible]։ Իմ հայրս պարապում էր երկրագործութեամբ, [illegible] մեր ընտանիքը։ [illegible] [illegible] 1789 [illegible] [illegible] Միլլէր [illegible]։

Արդէն 20 տարի անցել էր և կս [illegible] Լիզայից։ [illegible] [illegible] մի քանի օր յետոյ, [illegible] [illegible] Վիէննայից։ Երեք օր ճանապարհորդելուց յետոյ հասայ Միլլէրի կալուածքը։

Պ. Միլլէրը 60 տարեկան մի ամուր կազմուածքի տէր մարդ էր և [illegible] [illegible] Լիզան էլ նորա [illegible] [illegible] Տիկին Միլլէրը [illegible], բայց [illegible] [illegible]։

—Այժմ գիւղում սպանութիւններ շատ են [illegible] [illegible] տալ Լիզային։ Տէր Աստուած, ինչ կը լինէր մեր գրութիւնը, եթէ նորան մի դժբաղդութիւն պատահէր։

Լիզայի այդ խօսքերի վերայ, [illegible] [illegible] որի համար խօսում էին։ Տիկին Միլլէրը նկատեց այդ [illegible] [illegible]։

—Պարոն, մի զարմանաք Լիզայի [illegible] վերայ, [illegible] Լիզայի նշանածը, [illegible] Վիէննայի [illegible]։

[illegible] [illegible] Միլլէրը [illegible] [illegible]։

Ես շատ յոգնած էի [illegible] Միլլէրին, որ ինձ ցոյց տայ իմ

կեղեցւոյ երեսփոխան պ. Յովակիմ Ձէներճեանը, հրաժարական է տուել իւր պաշտօնից. Ս. Առաջնորդը ընդունել է նորա հրաժարականը և նշանակել է երկու հաշուեքննիչներ, պ. Ձէնէրճեանի հաշիւները քննելու համար: Հաշուից երևում է որ անցեալ երկու տարիների ընթացքում, եկեղեցին մուտք է ունեցել 570 թուման և ծախք զանազան նորոգութիւնների համար 265 թուման եկեղեցու համար գնուած իրեղէններ 157 թուման, մնացեալ 148 թումանը աւելացնելով եկեղեցու դրամագլխի վերայ: Մեր թղթակիցը խորհուրդ է տալիս մի և նոյն ժամանակ Լիլաւայի երեսփոխ պ. Աւագ Սարգսեանին որ օրինակ վերցնելով իւր պաշտօնակցից, ներկայացնէր և իւր երկու տարուայ հաշիւները մանրամասնօրէն:

—

Դավրիժուց մեզ գրում են որ փետրվարի 5-ին սրբազան Առաջնորդը, ուղարկել է Ղարադաղ Խանաղահ գիւղը Ենովք Գոնջեանին իբրև ուսուցիչ: Խանաղահում առաջին անգամ ուսումնարան է բացուել 1890 թուականին:

—

Մեր 6-երորդ թղթով հրատարակեցինք, որ Դավրիժու կիրակնօրեայ դպրոցը, վարչութեան թուլութեան շնորհիւ փակուելու վերայ է: Թղթակցութիւններից երևում է, որ այդ դպրոցը երկու ու կէս տարի գոյութիւն ունենալուց յետոյ այս օրեր բոլորովին փակուել է վարչութեան անդամների մէկի անտակտ [illegible]թեան պատճառով: Դավրիժում մեծ օգուտ է տուել այդ դպրոցը և շատերին էլ մեծ վիշտ է պատճառել նորա փակուիլը:

Այս օրերս Թէհրանում առաջին անգամ կազով լուսաւորուեցաւ մի հոլանդական մագազին (T O K O): Այդ մագազինը Թէհրանում առաջինն է, թէ իւր ապրանքներով և թէ մեծութեամբ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Պարսկաստան: Մաշադում վերջին ժամանակներս, ինչպէս գրում են „Կավկազ“ լրագրին եւրոպական ապրանք վաճառող վաճառականները, համարեայ ընդհատել են առևտրական գործը: Պոլեակովի ընկերութիւնը, վերջին երկու ամիսների ընթացքում մէկ արշին կտոր անգամ չի ծախել, իսկ Մկրտչեանի և ընկերութիւն առևտրական տունը վաճառել է ընդամէնը տասը հակ մանուֆակտուրային ապրանք, այն ինչ անցեալ տարիներում վաճառում էր երկու երեք հազար հակ: Հնդկական և ուրիշ ապրանք վաճառողները նոյնպէս միջոց չունին իւրեանց ապրանքը ծախելու: Սնանկութիւնները օրէցօր շատանում են, Առևտուրն ընդհատուել է նաև Խորասանի և այլ վաճառատեղիներում: Դեռ Պարսկաստանում տեսնուած բան չէ, որ ռուբլու կուրսն այդչափ բարձրանայ 100. մանէթը գրեթէ 540—550 նոր ղրանի է հասել: Այս տեսակ անկանոն առևտրականութեան պատճառը պարսկական ղրանի անկումն է, քանզի լուր է տարածուել որ ղրանի մէջ մեծ քանակութեամբ խառնում են պղինձ այլ ոչ ազնիւ մետաղներ: Հրէայ վաճառականներից մի քանիսները շտապով գնում են նոր ղրանը և ծածուկ տանում են կայնում ռուսաց սահմանը, նամանաւանդ Ասխաբադ և Մերվ քաղաքները, որտեղ նոյն փողով գնում են Թուրքմէններից գորգեր և մանրը փոխում են ռուսաց ռուբլիների հետ, յայտնելով, թէ այդ փողը մնացել է [illegible]սահմանից արծաթի ներմուծման արգելահրամանից առաջ: (Нов. Об.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնդոն, փետր. 18/2 մարտի Պալմալ գազէտը յայտնում է որ Թագուհին շաբաթ օր ունկնդրութիւն պէտք է շնորհէ Գլադստոնին, որը պէտք է տայ իւր հրաժարականը և Ռօզբերին պէտք է կոչուի պաշտօնի: Կիմբէրլէյ երեկ ընդունեց մի պատգամաւորութիւն Մանչէստէրի բամբակի վաճառականների կողմից: Նորին վսեմութիւնն ասաց, որ Հնդկաստանի կառավարութիւնը մտածում էր դեռ ժամանակը չէ մի կատարեալ փոփոխութիւն մտցնելու իւր քաղաքականութեան մէջ նորից հարկ դնելով բամբակեղէն ապրանքների վերայ որ տարվում են Հնդկաստան: Կառավարութիւնը, ասաց նա, համոզուած է որ նորա բռնած ընթացքը կարող է [illegible] դրամի փոխանակութեան մի կայուն վիճակի, և որ [illegible] մինչև կարելի էր օրուայ [illegible] [illegible] վճռութիւնն աւելացրեց, որ

[illegible] Պ. Միլլէրը [illegible] վերջին [illegible], և Պետրոսն էլ իմ այս յուսալը, և ինձ [illegible], որ [illegible] մի [illegible]: [illegible] սենեակում և [illegible] [illegible]:

Մի [illegible] մի [illegible] սենեակ էր, [illegible] կահաւորուած և որի [illegible] [illegible] մէջ, որ [illegible] ոչ շատ բարձր [illegible]: Պ. Միլլէրի [illegible] ինձ [illegible], [illegible] և [illegible]:

[illegible] էր, երբ մի [illegible] իմ [illegible]: [illegible] [illegible] և [illegible] էր [illegible] և մի [illegible] էր [illegible] և [illegible] էր [illegible]: Մի [illegible] իմ [illegible], ես [illegible] երբ [illegible] [illegible] և [illegible] դուրս [illegible] [illegible] և [illegible] էին [illegible]: Մի քանի [illegible] յետոյ, [illegible] [illegible] էր որ նորա [illegible] են [illegible], բայց բոլորովին [illegible]

[illegible]: Ամենաթէր [illegible] սենեակ [illegible] իմ [illegible] և [illegible] յետոյ նա [illegible] բնում էր: Ամենաթէ այդ [illegible] շատ [illegible] ինձ: Մի քանի [illegible] յետոյ, երբ ես [illegible] իմ ապուշ [illegible] մտածեցի դուրս [illegible] սենեակի [illegible] և գնալ յայտնել [illegible] պ. Միլլէրին: Ես պատրաստւում էի կատարելու մտադրութիւնս, երբ լսեցի սենեակի դռան կողպէքում մի բանալիի պտտելու ձայն: Դուռը կամաց բացուեց և երկու մարդիկ բաց [illegible] ոտներով [illegible] մի աղօտ լուսով երևեցան դռան շեմքում և, [illegible] մի և նոյն ապուշ դրութեան մէջ և [illegible] [illegible], որպէս զի չը յայտնեն իմ ներկայութիւնս:

Նորա մտնող երկու մարդիկը [illegible] պ. Միլլէրը և իւր որդին:

—Համոզուիր [illegible], ասաց հայրը որդուն, չը պէտք է նա զարթնէ և մանաւանդ [illegible] լաւ է մեր գործողութեան համար:

—Անհոգ եղիր, հայրիկ, ասաց Պետրոսը, [illegible] թէ նա զարթնէ, մինչ մենք երկուսս չենք կարող դիմադրել [illegible]:

—Չէ, երկար մի խօսիր, լսիր ինձ և [illegible] տար [illegible]:

Երբ Պետրոսը դուրս տարաւ [illegible] ես նկատեցի [illegible] մի մեծ [illegible] որ [illegible] էր, որ [illegible] էր [illegible]:

Զարմանալի [illegible] որ և է [illegible] [illegible] մօտ [illegible] [illegible], որոնց [illegible] մի ժամանակ [illegible] էր: Իմ սիրտս [illegible] էր և [illegible] ջրի պէս [illegible] էր [illegible]: [illegible] և որդին [illegible] [illegible] և [illegible] [illegible] [illegible] մէջ [illegible] մարդու [illegible] բայց [illegible] ձայն չէր [illegible], [illegible]:

—Հայր, [illegible] նորա [illegible], ասաց Պետրոսը, մի քիչ էր [illegible]...

—[illegible], որ [illegible] [illegible], ասաց հայրը:

—Մի [illegible], [illegible] [illegible] ես [illegible]:

Յանկարծ [illegible] [illegible] ձայն [illegible], [illegible] մի բանի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] և [illegible] [illegible] համար նորա [illegible]: Մի քանի [illegible] էլ [illegible] էր [illegible] [illegible] և մի քանի [illegible] [illegible] [illegible] մէջ: [illegible] էր:

(Կը շարունակուի)

փոխանակագրերի երեկուայ վաճառումը բաւարարացուցիչ էր եղած, որովհետեւ նոցա գներից երեւում էր որ արժէքները դառնում են դէպի աւելի սովորական թուանշանները: Լուր կայ՝ թէ մադամ Պատտին, հռչակաւոր կոնտրալտո երգչուհին մեռած է:

Լոնդոն, փետ. 18/2 մարտ: „Տայմզն" ասում է որ Գլադստոնը արել է իւր վերջին առենախօսութիւնը իբրեւ նախարարապետ եւ նիստը բացուելուց առաջ պիտի հրաժարուի: Լաբուշեր եւ քսան հոգի համայնքների ժողովի արմատական անդամներից տեսակցութիւն պիտի ունենան ազատականների հետ, բողոքելու այն խնդրի դէմ որ մի լորդ նախարարապետ պիտի դառնայ: „Տայմզը" խօսելով այն պատասխանի վերայ որ Կիմբըլէյ տուած է Մանչեստէրի բամբակի վաճառականութեան պատգամաւորներին, հետեւցնում է, որ նայելով Լանքաշայրի անդամների գործ դրուած ազդեցութեանը, համայնքների ժողովում, մաքս չը պիտի դրուի Հնդկաստան մտնող բամբակից ապրանքների վերայ: „Տայմզն" ասում է որ չէ կարելի պնդել որ մաքս դնելը, այս դէպքում, նշանակում է եղծել ազատ առեւտրի սկզբունքները:

Լոնդոն, փետ. 18/2 մարտ: Աւելի ուշ Գլադստոն այս գիշեր Թագուհու հետ պիտի ընթրէ Վինդսօրում: Վաղը խորհրդարանը նիստ կ'ունենայ երբ Գլադստոնը իւր հրաժարականը պիտի տայ:

Լոնդոն, փետ. 19/3 մարտ: Գլադստոնը երեկ գիշեր բացատրեց Նորին Վեհափառութեան իւր հրաժարուելու շարժառիթները, Նորին Վեհափառութիւնը ընդունեց նորա հրաժարականը, եւ լորդ Ռօզբէրին կոչած է ներկայանալու պալատում: Համայնքների ժողովի բազմաթիւ մեծամասնութիւնը ուզում է որ Ռօզբէրին նախարարապետ դառնայ, որովհետեւ նա շատ հմուտ է արտաքին քաղաքականութեան, եւ մասնաւոր խնամք է տարած կայսերական շահերի վերայ: Հակապառնէլլիտներն էլ նորա կուսակիցներն են բայց պառնէլլիտներն սարսափելի կերպով հակառակ են այն մտքին որ նա ընտրուի Գլադստոնին յաջորդելու համար Լաբուշեր եւ նորան հետեւողները Հարկուրտի կուսակիցներն են. „Տայմզի" Թէհրանի թղթակիցն յայտնում է պարսկական կառավարութիւնը յայտարարած է որ պարսկաստանի դրամանոցը այլ եւս հասարակութեան համար դրամ չըպիտի զարկէ, եւ կառավարութիւնը արգելած է արծաթի մուտքը Պարսկաստան:

Փարիզ, փետ. 19/3 մարտ: Պատգամաւորների սենեակը 204 ձայների մեծամասնութեամբ հերքելէ Մ. Բրիսոնի առաջարկը հակա-կղերականութեան քաղաքականութեան վերաբերութեամբ: Կառավարութիւնը պաշտպանեց խղճի ազատութեան գաղափարը միեւնոյն ժամանակ երեն վերապահելով պետական իրաւունքները:

Լոնդոն, փետ. 19/3 մարտ: Լորդ Ռօզբէրին, երբ նախարարապետ դառնայ արտաքին գործոց նախարարութիւնը պիտի թողնէ կամ Կիմբըրլէյին կամ Սպէնսէրին: Ձայն կայ որ Մօրլէյ պիտի ստանայ Հնդկաստանի պետական քարտուղար լինելու պաշտօնը: Գլադստոնի աչքին մի թաղանդ է պատած, եւ բժիշկները մտածումեն որ օպէրէյցեան վերջապէս անհրաժեշտ պիտի լինի: Պաշտօնապէս յայտարարուելէ որ լորդ Ռօզբէրին պիտի յաջորդէ Գլադստոնին որպէս նախարարապետ:

Լոնդոն, փետ. 22/6 մարտ: Լորդ Ռօզբէրին ընտրուեցաւ առաջին լորդ գանձապետ եւ լորդ նախագահ խորհրդարանի, եւ լորդ Կիմբըրլէյ արտաքին գործոց նախարար: Մօրլի, մերժելով Հնդկաստանի պետական քարտուղար լինել, այդ պաշտօնը առաջարկուեցաւ Հէնրի Հարտլէ Ֆաուլէրին:

Թէհրան 26/10 փետրվարի 1894

Դրամական արժէքներ (Բորսա)

—

			դռան	շահի
Պարսկական	20 ղ. էշրէֆին արժէ		40	—
»	10 »	» »	20	—
»	5 »	» »	9	15
Ռուսական	Ռուբլի (թղթի)	»	45	—
»	Մանէթը (րուբ.)	»	5	12
Անգլիական	Լիրան	»	54	—
Ֆրանսիական	Ֆրանկը	»	2	2
Տաճկական	Մէճիդիէն	»	50	20

Արտօնատէր-Հրատարակիչ՝ Անդրէաս Ղէկնազարեանց:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

„Անօնիմ ընկերութիւն երկաթուղու եւ ձիաքարշ երկաթուղու գծերի Պարսկաստանում" հիմնել է մեծ արհեստանոց երկաթուղու կայարանի մօտ Թեհրանում:

Այդ արհեստանոցն ունի ռուս արհեստաւորներ եւ վերջերումս ստացել է ամենաընտիր եւ ամենանոր մեքենաներ ու ընդունում է պատուէրներ, ձուլելու, մեխանիքական, առաձգագործական եւ բերել տալու զանազան մեքենաներ, նոցա սարքելը ու նորոգելը:

Արհեստանոցը 1. ձուլում է առարկաներ չուգունից 5 խալվար, իսկ պղնձից մէկ խալվար ծանրութեամբ, 2. տաշում է մետաղէ առարկաներ մեքենաների վերայ 2½ խանի արշին երկարութեամբ, 3. պատրաստում ջրհորների համար ջրահան (թուլումբաներ), աղալու, քամու սալու, հատիկներից իւղ հանելու մեքենաներ, 4. նաեւ պատրաստում է շոգիէ, քամու, ջրի ջրաղացներ ու շոգիէ եւ սապոն եփելու կաթսաներ: 5. բերել է տալիս է շոգիէ կաթսաներ եւ սարքում է իւր տեղը պահանջողին յանձնելու համար (կաթսայի ոյժը կարող է լինել 150 ձիու ոյժի չափ): 6. քաշում է տելեֆօնի գծեր եւ նորոգում վնասուած միջոցին (այժմ 11 հիմնարկութիւններ քաղաքումս միացած են տելեֆօնով գլխաւոր տեղի հետ Բաղվաշում):

Ատաղձագործական առարկաներն են կահկարասիք, յատակներ, շրջանակներ, դռներ եւ այլն:

Պատուէրների համար պէտք է դիմել ձիաքարշ երկաթուղու կանտորը (ԲԱՂՎԱՇ)

2—4